

Finanskrisen og kreditgivning

Plastindustrien - Sprøjtstøbesektionen

Områdedirektør
Niels Thorslund

Kapitalfremskaffelse

Kapitalfremskaffelse i et bredt perspektiv:

1. Virksomhedens interne ressourcer
 - Arbejdskapital
 - Udskydelse af investeringer
 - Frasalg af aktiver
2. Ekstern finansiering
3. Egenkapital
 - Industrielle investorer
 - Institutionelle investorer (pensionskasser)
 - Finansielle investorer (investeringselskaber, private equity fonde)
 - Private investorer (business angels)

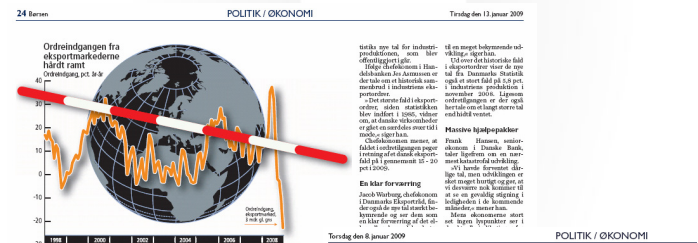
Finanskrisen og

konsekvenser

Kapitalmarkedet afhænger af ekstern finansiering er blevet vanskeligere og dyrere som en konsekvens af finanskrisen og den ændrede konjunkturudvikling.

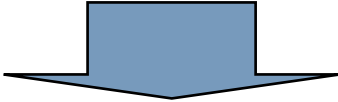
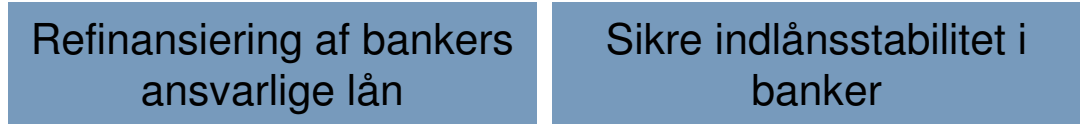
- Fald i erhvervslivets indtjeningsevne
- Svag kapitalstruktur hos nogle virksomheder / brancher
- Nedskrivning på udlån i banker
- Udfordringer med refinansiering af nogle bankers ansvarlige lån
- Ubalance imellem bankers udlån og indlån
- Tilfrysning af visse kapitalmarkeder

- Nogle banker må tilpasse deres udlånsbalance
- Fokus på kvaliteten af udlån
- Stigende finansieringsomkostninger / marginaler

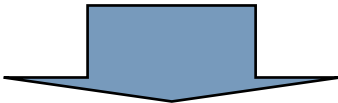

Finanskrisen og konsekvenser

Bankpakkerne er med til at stabilisere nogle af konsekvenserne af finanskrisen.

Større udlånskapacitet end alternativet

Større erhvervsinvesteringer end alternativet

Men det ændrer ikke afgørende ved at finansieringsomkostningerne fortsat er stigende og at bankerne har fokus på kvalitet i udlån

Mindre risikobanker

Flere banker må ud i lån fra Bankpakke II, der er større end bankens markedsværdi, hvis de overhovedet vil have del i pakken

Bankpakke II
AF HEDI BRIGITTE NIELSEN OG SIMON RICHARD NIELSEN
Mindre og små risikable banker, som står med en lille politning og høj gearing, kan tvinges til at låne flere penge af staten, end de egentlig har brug for, hvis de vil være en del af den nye bankpakke. Det viser beregninger foretaget af dagbladet Børsen. En gennemgang af 12 af de mest risikofulde banker viser, at de skal låne mindst 5

Amagerbanken skal låne mange penge – især når mia. kr. til statens hote på gennemsnitligt i og for de fleste tilløb der lånes mere, end i er værd på markedet

S og SF kræver vækstpakke nu

LD-direktør: Brug for mindre udlån i Danmark

LD-topchef Jeppe Christiansen peger på, at der snarere er behov for, at der høvles gæld af i Danmark, fremfor at den samlede udlånsmasse øges
Bankpakke II
AF SIMON RICHARD NIELSEN
Adm. direktør Jeppe Christiansen fra Lønmodtagernes Dyrstidsfond (LD) mener ikke, der er behov for at øge

længere erhvervsliv. Og det er der heller ikke brug for, mener han: «Der er blevet givet for store udlån i de senere år, og der er noget af den lånmasse, der skal høvles af. Med den nye bankpakke har man gjort det muligt at reducere i god ro og orden», siger Jeppe Christiansen. Hans vurdering er, at der forhåbentlig er mange solide virksomheder, der skal låne mere i den kommende tid. Men i gennemsnit skal Danmarks gældsætning være mindre. I Sverige har man netop lanceret en ny kredittpakke, hvor virksomhederne kan udlåne skat- og arbejdsgeversafgifter. England har også netop lanceret en ny større bankpakke for at støtte

langt mere medtaget. Det er globale banker, og London er et finansielt centrum. Dens problemer er i en helt anden kategori», siger Jeppe Christiansen. Ingen tvang Hovedpointen er, at bankerne heller ikke skal tvinges til at låne ud. «Man skal passe på med at sætte forventninger til Bankpakke II i vejret. Den fremgang i økonomien vil vi se om nogle år, skal jo helst være baseret på, at bankerne låner penge ud, til kreditværdige kunder, der efterspørger låne. Allerede nu er der debat om hvorvidt bankpakken virker, men det kan vi aldrig måle. For vi vil aldrig se alternativet Bank-

»Bankpakke II er defensiv og kan hjælpe med at fastholde det nuværende låneniveau. Der er ikke tvivl om, at bankerne vil være mere restriktive med kreditgivning. Man har ikke brug for en Bankpakke III til dårlige projekter», siger han. Jeppe Christiansen minder om, at vi står på tærsklen til en større økonomisk nedtur. «Vi er så småt ved at være gennem finanskrisen. Men det der ligger foran os, er formodentlig to år med negativ dansk vækst», siger Jeppe Christiansen. I stedet bliver dagsordenen i de kommende år behovet for en mere aktiv finanspolitik, mener Jeppe Christiansen.

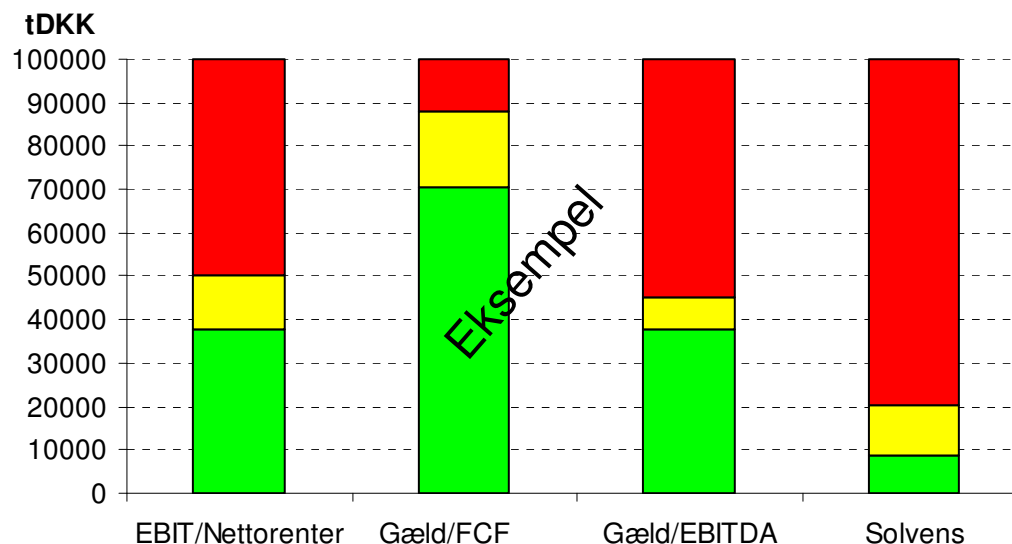
Danmark yst. Udlån ser, der er, kan alle ser på ef- konomie kke. ris en mid- nansering a og frem- ge investa- i om. Men never ik- siderende- get vigtig tien skus- melle til- på. Høve- maktene vane tag- i være det stige be- afgør, om in og ikke le henryk, at ned til alancer. Vi

Elementer i kreditvurdering

Flere faktorer er afgørende for virksomhedens evne til at kunne skaffe kapital.

Bankerne fokuserer bl.a. på følgende finansielle nøgletal:

- Soliditet: Egenkapitalandelen - hvad har selskabet at stå imod med herunder skjulte værdier
- Gearing: Rentebærende gæld/Resultat før afskrivninger (EBITDA)
- Likviditet: Mulighed og tidshorisont for at afvikle en akkvisitionsfinansiering

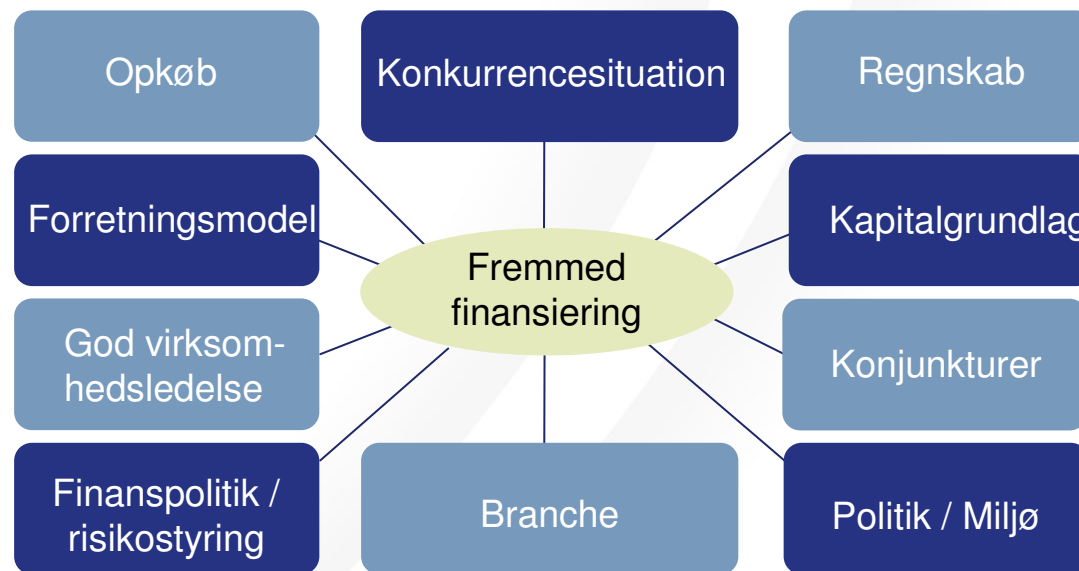
EBIT = Resultat før renter og skat
 FCF = Frit cash flow før renter, afdrag og udbytte
 EBITDA = Indtjeningsbidrag (Resultat før afskrivninger)

Elementer i kreditvurdering

Vurderingen vil altid være knyttet til forholdene i den enkelte virksomhed og fokusere på virksomhedens fremtidige indtjeningsevne.

Risikoanalysen vil bl.a. omfatte:

- Branche og konkurrenceforhold
- Stabiliteten i indtjening og likviditet
- Størrelsen af kapitalbindingen
- Selskabets robusthed ved negativ konjunkturudvikling eller bortfald af større kontrakter etc.

"Overfor flere medier har Henry Johansen sagt, at Bivas drift er ganske udmærket, men at det er den store gældssætning under det nye ejerskab, der trækker tæppet væk under virksomheden"

Kilde: Berlingske Tidende mandag 5. januar 2009

Konklusion

Finanskrisen og efterfølgende negative konjunkturer har ændret betingelserne for ekstern finansiering

- Stigende finansieringsomkostninger
- Større fokus på kvalitet i udlån
- Reduceret kapacitet til udlånsvækst i banker

Virksomhedernes muligheder for at skaffe kapital / få ekstern finansiering er derfor lig med

- Robust kapitalstruktur der kan modstå indtjeningsmæssige og likviditetsmæssige udsving
- Optimal udnyttelse af egne ressourcer i form af reduceret arbejdskapital / reduceret investering i materielle anlægsaktiver etc.
- Dokumenteret forretningsplan bl.a. i form af budget, hvor risici og muligheder er beskrevet

Nordeas råd til optimal drift

- Forstå risiciene – stress test af:
 - driften, organisationen
 - likviditetsberedskab
 - kapitalstrukturen
- Har din virksomhed mange banker (ingen har et ansvar) eller har den en klar hovedbank? Relationsbanken vinder over den produktorienterede bank.
- Vær aktiv overfor banken – hvis der er udfordringer, så må det ikke være banken der opdager det.

- **Vælg en strategi**
- **Lavkonjunktur betyder strukturtilpasning – det er et historisk faktum**
 - Skal der foretages driftsændringer på grund af situationen
 - Skal vi foretage opkøb, deltage i fusioner eller lade os købe?
 - Resultat af stress test og SWOT analyse
- **Det vil vi – fremtidig strategi**
 - Dan et overblik over situationen
 - Lav en strategi for den fortsatte drift – uanset nuværende produktion, midlertidige tilpasninger eller evt. ændret produktion
 - Få udarbejdet et drifts- status og likviditetsbudget og fastlagt behov for at komme igennem processen – og videre derfra
 - Ro på – fokuser på driften.

- **Det er forskelligt hvor hårdt bankerne er ramt og derfor reagerer de også forskelligt.**

Generelt gælder det dog:

- At man som bank vil tæt på virksomheden og kende virksomhedens risici (og dermed også bankens risici)
 - Robust budgetmateriale
 - En solid driftsopfølgning tilpasset virksomhedens situation
- At kreditterne vil blive mere figursyet – kreditterne vil blive justeret til det forventede behov
- At banken ønsker at have sine faciliteter afdækket på fornuftig vis
- At strukturen skal være på plads og soliditeten fornuftig
- At prisen på penge er steget

**Nordeas mission
- gør det muligt**

